

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.126/2011/8.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2011. március 30-án megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2011. április 6-án kihirdette az alábbi

ítéletet:

A halált okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt fk. vádlott társa ellen indított büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. november 18-án kihirdetett 19.Fk.626/2008/58. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlottak vagyon elleni bűncselekményét rablás büntetnének kísérleteként [Btk.321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont, 2. fordulat] minősíti.

Fk. I.r. vádlott testi épséget sértő bűncselekménye helyesen a Btk.170.§ (1) bekezdése és az (5) bekezdés 2. fordulata szerint minősül.

Fk. II.r. vádlottnál a Debreceni Városi Bíróság 68.Fk.1252/2008/10. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezésének hatályon kívül helyezésére és a próbára bocsátás megszüntetésére vonatkozó, valamint a társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérletében a bűnösséget megállapító rendelkezéseit mellőzi.

Fk.I.r. vádlottnál 4 (négy) év 8 (nyolc) hónapra, Fk. II.r. vádlott esetében pedig 5 (öt) évre súlyosítja a fiatalok büntetésének tartamát.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába mindkét vádlottnál beszámítja az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban összesen 13.500 (tizenháromezer-ötszáz) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből fk. I.r. vádlott 7500 (hétezer-ötszáz) Ft-ot, fk. II.r. vádlott pedig 6000 (hatezer) Ft-ot visel.

Indokolás:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság az első fokú határozatával fk. I.r. vádlottat társtettesként elkövetett testi sértés büntette [Btk.170.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés 2. fordulat] és

társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk.321.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont 2. fordulat] miattalmazati büntetésül 3 év 10 hónap fiatakorúak börtönére és 4 év közügyektől eltiltásra;

Fk. II.r. vádlottat a Debreceni Városi Bíróság 68.Fk.1252/2008/10. számú ítéletében alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezésének hatályon kívül helyezése és az 1 év 6 hónap próbára bocsátás megszüntetése mellett

társtettesként elkövetett testi sértés büntette [Btk.170.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés 2. fordulat], társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk.321.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont 2. fordulat],

és a próbára bocsátás hatályon kívül helyezése folytán társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérlete [Btk.316.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés 2. fordulat f) pont] miatt 4 év fiatakorúak börtönére és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a vádlottak által előzetes fogva tartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, a büntetésük súlyosítása érdekében. Másfelől a védők elsősorban felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése céljából jelentettek be jogorvoslatot.

A vádlottak és törvényes képviselőik nem éltek perorvoslattal.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.186/2010/5-I. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Az I.r. vádlott testi épséget sértő cselekménye törvényhelyének helyesbítése mellett a vádlottak büntetésének súlyosítására, egyebekben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

Fk. I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen a felmentésre irányuló fellebbezését fenntartotta. Elsődlegesen teljes körű felmentésre, másodsorban a halált okozó testi sértés vonatkozásában a vádlott felmentésére tett indítványt.

Fk. II.r. vádlott védője a jogorvoslatát szintén fenntartva elsősorban a vádlott bizonyítottság hiányából történő felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

Az ügyészi fellebbezés igen, a védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást döntően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív eljárási szabálysértést, mely az érdemi elbírálást kizárná.

A 2010. június 22-i tárgyaláson ugyanakkor szakértőket tévesen oktatta ki a szakértői esküre (43.sz.jkv.21.o.9.bek.). Az eljárási cselekmény idején - már 2009. október 1-jétől - hatályos Be. 110. § (1) bekezdésének előírása szerint ugyanis a szakértőt meghallgatása előtt a hamis szakvéleményadás következményeire kell figyelmeztetni. A szakértői esküre figyelmeztetésre vonatkozó törvényhely, a Be. 110. § (2) bekezdése a meghallgatáskor már nem volt hatályban, ezért alkalmazására sem kerülhet sor, figyelemmel az eljárási

törvény 11.§ (1) bekezdésére. Az eljárási szabályoktól eltérés ugyanakkor nem volt érdemi hatással a bizonyításra, mert a hamis véleményadásra történő figyelmeztetést a bíróság foganatósította.

A megyei bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak kisebb részben volt hiányos a vádlott előéleti adatainál az első fokú ítélet meghozatala után történt újabb elítélés miatt. A történeti tényállásban pedig megalapozatlanul, helytelen ténybeli következtetés folytán lett megállapítva a vádiratban egyébként sem szereplő tényállásrész, a zsebkendő általi elvétele.

A Be. 351. § (2) bekezdés b) és d) pontjában írt részleges megalapozatlanság orvoslása érdekében a tényállást a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

- A Debreceni Városi Bíróság a 2010. november 29-én kihirdetett és e napon jogerőre emelkedett 68.Fk.527/2009/10. számú ítéletével fk. II.r. vádlottat a Debreceni Városi Bíróság 68.Fk.1252/2008/10. számú végzésének e terheltet érintő hatályon kívül helyezése és a próbára bocsátás megszüntetése mellett többrendbeli vagyron elleni bűncselekmény miatt 180 óra közérdekű munkára ítélte.
- Az I. tényállásból mellőzi, hogy a sértett zsebéből egy barna színű ruhazsebkendőt vett magához.
- A próbára bocsátás jogerős megszüntetése folytán mellőzi a történeti tényállás II. pontját.

A tényállásnak a korábbi próbára bocsátásra vonatkozó részét a másodfokú bíróság a csatolt büntetőiratok tartalma alapján egészítette ki, illetve helyesbítette.

A zsebkendő elvételével kapcsolatos tényállás-helyesbítés indoka a következő. Az ítélet táblájának megítélése szerint kétséget kizáró módon értéket hordozó zsebkendő elvitele nem bizonyítható.

Kétségtelen, hogy fk. I.r. a nyomozati irat 589. lapszám alatt csatolt rendőrségi vallomásában kitért rá, miszerint gyk. kivette a sértett zsebéből a zsebkendőt, azt viszont már nem erősítette meg, hogy el is vitték a számukra nyilvánvalóan jelentősebb értékekkel nem bíró dolgot. Ezt az ítélet sem állapította meg egyértelműen. Az I.r. vádlott a tárgyaláson (27.sz.jkv.6.o.), érdemi részben is változtatva vallomásán, már azt adta elő, hogy gyermekkorú társuk nem tudott semmit kivenni a sértett zsebéből.

Gyk.tanú a nyomozás során (I. kötet 515-517. lap) feltáró jelleggel, önmagára is terhelően nyilatkozott a rablásról, de azt nem említette, hogy zsebkendőt vett volna ki a sértett zsebéből. A tárgyaláson (43.sz.jkv.4-5.o.) részletekbe menően már nem adott számot a történetekről, de nyomozati vallomását fenntartotta.

A sértett (nyomozati irat I. kötet 87. lap) és a cselekményről tőle közvetve tudomást szerző tanúk, valamint az érdemi információt szolgáló rendőrségi és kórházi iratok sem erősítették meg, hogy a gyk. elvette a zsebkendőt.

A nyomozás és a vád sem tért ki külön a zsebkendőre, mint elkövetési tárgyra, szakértői vizsgálatot, érték megállapítást e dologra nem folytattak, mely tény azt támasztja alá, hogy az ügyész nem is kívánta vád tárgyává tenni a zsebkendő elvételt. Ebben az esetben ugyanis bizonyítást kellett volna folytatni arra, hogy valóban bírt-e s nagyjából milyen értékkel az ítéletben ruhazsebkendőnek nevezett tárgy. Összességében a zsebkendő elvételére csak fk. idézett nyomozati vallomása állt rendelkezésre, szemben az értékelt terhelti és tanúvallomásokkal. Ilyen bizonyítási anyag mellett kétséget kizáróan nem lehet bizonyítani a kérdéses tényállásrész s ezért e körben a vádlottak javára kellett dönten. Mivel a bizonyítékok eltérő mérlegelése a vádlottak javára szólt, az ítéltábla az iratok tartalma alapján, bizonyítás nélkül is lehetőséget látott a tényállás helyesbítésére, utalva a Be. 352. § (3) bekezdés második részére.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat a zsebkendőt érintő kivétellel okszerűen, a logika tartalmának megfelelően értékelte. Részletesen vizsgálta a vádlottak eltérő tartalmú vallomásait, a gyermekorru elkövető-társ perrendszerű tanúvallomásait, más tanúvallomásokat, valamint az orvos szakértői bizonyítás anyagát és a lényeges okiratokat.

Az első bírói mérlegelés és az indokolás a fő pontokban helyes, viszont nagy részben csak az értékelt vallomások tartalmát rögzíti, ezért a másodfokú bíróság az indokolást az alábbiak szerint egészíti ki.

Az eljárás során elhalálozott sértett a nyomozati szakban a történetek fő pontjaira részletesen, hitelt érdemlően nyilatkozott. Beszámolt arról, hogy őt három fiatal támadta meg, táskáját akarták elvenni, földre rántották és közben bántalmazták. Tászkáját és tárcáját átkutatták, de értéket nem vittek el tőle.

E vallomás összhangban áll gyk. és fk. I.r. vádlott vallomásával, valamint a cselekményről közvetett tudomással bíró tanúvallomásokkal és a sértetti támadást dokumentáló orvosi okiratokkal, rendőrségi jelentésekkel. E bizonyítékok zárt kört alkotva kétséget kizáróan igazolják, hogy a sértettet a két vádlott és a gyermekorru társuk támadta meg, készpénz megszerzése érdekében. Az elfogadott bizonyítékok egyben megnyugtatóan cáfolják Fk. II.r. vádlottnak a bűncselekmény elkövetésének tagadásában megnyilvánuló védekezését, valamint fk. I.r. vádlott tárgyalási vallomását.

Az orvos szakértői bizonyítás pedig azt bizonyítja, hogy a sértett halála közvetett okozati összefüggésben áll a vádlottak által kifejtett és súlyos sérüléseket okozó erőszakkal.

Az elsőfokú bíróság által alapvetően elfogadott bizonyítás anyagában két jelentősebb eltérés viszont tapasztalható, melyet nem oldott fel az első fokú ítélet indokolása. Az egyik a már tárgyalta, a zsebkendő elvételére vonatkozó bizonyítékok között, másik pedig az a tény, hogy mely elkövető kezdeményezésére vitték véghez a rablást. E körülményre két közvetlen bizonyíték, fktanúvallomása és fk. I.r. vádlott nyomozati vallomása áll rendelkezésre. A gyermekorru szerint fk. II.r. vádlott volt a kezdeményező, míg az I.r. vádlott vallomása szerint ezzel szemben. Az elsőfokú bíróság fk. I.r. vádlott vallomását

fogadta el, mely döntés alappal nem kifogásolható, ezért nincs törvényes lehetőség felülmérlegelésre és a tények e részbeni megváltoztatására. A bizonyítékok ellentétes voltára utalás és a tényállás alapjának meghatározása viszont e körben külön, mint fk. I.r. vádlott nyomozati vallomása, nem mellőzhető.

A kiegészítéssel az indokolás teljes körű és megfelel a törvényi előírásoknak.

Az eltérő tényállás megállapítására, és ezáltal a felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok törvényes értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, így eredményre nem vezethettek.

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és cselekmények minősítése is alapvetően helytálló.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a rablást befejezett bűncselekménynek minősítette.

A rablás befejezett, ha az erőszak, vagy minősített fenyegetés alkalmazása során, vagy kifejtését követően a dolog elvétele megtörténik.

Jelen esetben a vádlottak pénzt akartak szerezni a sértettől. Az elvételi szándék nem a táskára és pénztárcára irányult, hanem készpénzre. A vádlottak a táskát és a pénztárcát átkutattak, azonban e tárgyak birtokát nem vonták el véglegesen a sértettől, hiszen a dolgokat, miután pénzt nem találtak benne, a sértett mellé dobták a földre. Értelemszerűen a végleges és tartós rendelkezés jogát sem szerezték meg a kérdéses dolgokon, de az nem is állt szándékukban.

Ezen okok miatt a rablás büntette a Btk. 16. §-a szerint kísérleti szakban maradt, mivel az erőszakkal megszerezni szándékozott dolog, a pénz elvételére nem került sor.

A töretlen bírói gyakorlat szerint befejezett kísérlet valósul meg, és e körben feltétlen megjegyzendő, hogy nem kerülhet szóba az alkalmatlan tárgyon megvalósított kísérlet, ha a rablás egyik elkövetési mozzanatát - a testi sértéssel járó erőszak kifejtését - a terhelt már megvalósította, és a sértett ruházatának átkutatása után válik előtte nyilvánvalóvá, hogy a passzív alanynál nincsen pénz [BH 1995.84.].

Az elbírált ügyben a táska és a pénztárca átkutatása történt meg s nem elvétele, ezért a másodfokú bíróság a kifejtett okok miatt a rablást kísérletnek minősítette.

E körben utal még a másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság Bf.IV.1.515/2001/5. számú ítéletében kifejtettekre, valamint a BH 1993.274. számon közzétett eseti döntésre, mely szerint a rablás büntettének kísérlete és nem befejezett alakzata valósul meg, ha az elkövetők az erőszakot a sértett pénzének megszerzése végett alkalmazzák, de csupán értékkel nem bíró tárgyat vesznek el. Jelen ügyben még értéktelen dolog elvitele sem állapítható meg, mely tény szintén a kísérleti szak helyességét támasztja alá, szemben az ügyészi perbeszédben a vádmódosítás körében előadott és az első bírói állásponttal.

Igazoltan értéket képviselő zsebkendő elvételének megállapítása befejezetté tehetné a rablást, de a már korábban részletezettek szerint a kétséget kizáró módon nem bizonyított és vád tárgyává egyébként sem tett tény ítéletbeli rögzítésére az ítélőtábla nem látott törvényes lehetőséget. Egy zsebkendő rendszerint valamilyen értéket hordoz, de a már hivatkozottak szerint erre nézve bizonyítás sem folyt és a vád sem tért ki rá, így ezen okokból sem volt perrendszerű lehetőség e dolog elvételének megalapozott megállapítására.

Az ítélet rendelkező részében nyilvánvaló elírás fk. I.rendű vádlott terhére megállapítottaknál, hogy a testi épséget sértő cselekmény a Btk.170.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés 2. fordulata szerint minősül. A halált okozó testi sértés törvényhelye helytállóan a Btk.170.§ (5) bekezdés 2. fordulata. A téves megjelölést a másodfokú bíróság ezért helyesbítette.

Az ítélet tábla fk. II.r. vádlottnál a rendelkező részben írt, illetve a tényállás kiegészítésben szereplő ügyben alkalmazott próbára bocsátás megszüntetésére és a lopás vétségének kísérletében való marasztalásra vonatkozó rendelkezéseit mellőzte, tekintettel arra, hogy a próbára bocsátás megszüntetése a másodfokú elbírálásig jogerősen megtörtént.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. További enyhítő tényező azonban a vagyon elleni cselekmény kísérleti szakban maradása.

A megyei bíróság a súlyosító tényezőknek, az elbírált büntett rendkívül gátlástalan, útonálló módjának azonban nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, ezért a törvénnyel sorozatban összeütközésbe kerülő, kifogásolható életvezetésű vádlottakkal szemben eltúlzottan enyhe főbüntetéseket szabott ki, melyek lényeges súlyosítása indokolt.

A másodfokú bíróság ezért alaposnak találva az ügyészi fellebbezést, fk. I.r. vádlott főbüntetését 4 év 8 hónapra, fk. II.r. vádlottét pedig 5 évre felemelte a közügyektől eltiltás változatlanul hagyásával. A Btk. 120. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Btk. 110. § (4) bekezdésére, a büntetési tétel 1 hónaptól 7 év 6 hónapig terjed. A csoportos rablást és halált okozó testi sértést egyidejűleg elkövető terheltekkel szemben a törvény szigorát kell alkalmazni, ezt kívánják ugyanis az egyéni, de főként az általános megelőzés szempontjai. A két vádlott büntetésénél indokolt volt, az elsőfokú bíróság által alkalmazottól némiképp jelentősebb differenciális fk. I.r. vádlott javára, mivel ő a nyomozás során tényfeltáró, beismerő vallomást tett, másfelől az irányadó tényállás szerint fk. II.r. vádlott cselekvősege ítékelhető súlyosabbnak.

Az ítélet egyéb, az előzetes fogva tartás beszámítására, a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig a vádlottak által előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2011. április 6.

Dr. Kardos Sándor sk.. Hágér Tamás sk.. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke előadó bíró bíró

ZÁRADÉK: A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. november 18-án kihirdetett 19.Fk.626/2008/58. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2011. április 6.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke